

30.529

C.T. :

R.O.P. :

7,016²03

په داغوری اوکنده غازی

نظم نامی

استانبول — دولت مطبوعه سی

۱۹۲۸

ص. ۷
345

پرداگوزی اوکنده غازی $\frac{1928}{1185}$

ظم نامی

B. M. M.
Kütüphaneesi
Es. No. : 1928: 1185
Remiz : A.C. 745-a

استانبول — دولت مطبعه سی

۱۹۲۸

مقدمه

جمهوریت ، تورک تاریخنده یکی بر مرحله ؛ غازی ، بوم حله‌ی
یاران انان تورک قهرمانی در . فقط غازی کی هم برسوگیجیش داهیسی ،
هم‌ده عتلہ کتیریله سنه بیله جسارت ایدیله‌مین اجتماعی بر انقلاب مبدعی
هر ملتندہ کورولمش خارقه لردن دکل در . غازیتک شخصیتی ، صرحوم
(نامق کال) اک « ایده ر تدویر عالم بر مکینک قوّه عزیزی » دیه تصور
ایتدیکی مکانته متجلی در . بو شخصیت باشلی باشنه بر دوردر ، باشلی
باشنه بر تاریخ در .

غرب‌بیلاشمق اوزره غازیتک آتدینی رادیقال آدیعی آورو بالیلارا ياك
ایشیدنجه قولاقارینه ایناما دیلر و عننه پرست بیلدکاری تورکات بو ضربه‌ی
هضم ایده‌میه جکنی ادعا ایتدیلر . چونکه اوئلر تورکی (پیه‌رلوق) لرکه
(قلودفاره‌ر) لرک ... داها بیلم کیملرک مخیل رومانلرندن اوکره‌نیلر .
اوئلک ایچین آورو بالیلارک بلکده حالا انقلاب‌هز خنده رسی بولۇغانلاری
بر درجه‌یه قادر معدور کوروله بیلر . یابىز مئورلره نەدیلم ؟

مثلا بن چوق اسکیدن ، داها مشروطیت بیله اعلان ایدیله‌دن
اول ، بو دوره کوره اک متكامل اداره شکلتک جمهوریت اولدینه
قانعدم . اویله ایکن برى چیقو بدھ « هایدی ، بر جمهوریت فرقه‌سی
و جوده کتیرەم . » دیه جك اواسیه بىدی ، بویله اوتوپیست کیمسە لرلە
بىلشىمکدن مطلقا صاقىشىرم ؟ چونکه مملکتتک بویله بر اداره شکلتی هضم
ایدەمیه جک ظننده ایدم .

واقعا بـ هضمـزـلـنـي مـكـتـبـ كـورـمـهـمش خـلـقـهـ دـكـلـ ، مـنـورـ دـنـيلـ طـبـقـيهـ استـادـ اـيدـهـ زـدـمـ ؛ زـيرـاـ خـلـقـكـ تـحـتـاـشـمـوزـنـدـ عـقـلـ سـلامـتـيـ دـيـديـكـمـ Bon sens وـارـدىـ كـهـ بـنـ اوـنـ سـزـيـورـ ، بـوـخـلـقـكـ ، جـهـورـتـيـ هـضـمـ اـيدـهـ بـيلـهـ جـكـهـ اـيـسـانـيـورـدـمـ ؛ فـقـطـ مـنـورـ طـبـقـهـ اوـ قـادـارـ قـانـيـ ، اـلـاسـتـيـقـيـتـسـرـ اـيدـىـ كـهـ اوـنـدنـ خـلـقـهـ اوـرـنـكـ اوـلـاجـقـ بـرـ رـهـبـرـ جـيـقاـ . بـيلـهـ جـكـهـ هـيـچـ عـقـلـ كـسـمـيـورـدـيـ

٢٤ نـيـسانـ ١٣٣٦ دـهـ توـرـكـيهـ دـهـ بـويـوكـ مـلـتـ مـجـلسـيـ حـكـومـتـيـ شـكـلـنـدـهـ توـرـكـ جـهـورـتـيـ دـوـغـدـيـ . بـوـكـونـدـنـ سـوـكـراـهـ يـكـيـ يـكـ ظـهـورـ اـيدـهـنـ انـقلـابـ حـرـكـتـلـيـ بـويـوكـ غـازـيـكـ نـظـفـلـنـدـنـ ، هـمـدـهـ وـيـقـهـ لـيـلهـ ، تعـقـيـبـ اـيدـهـ بـيلـرـسـكـرـ .

برـسوـسـيـالـيـستـ (موـسوـلـيـ) فـاـچـيـستـ ، نـاـيـوـنـاـليـستـ بـرـ (موـسوـلـيـ) اوـلـورـ ؛ (برـ بـرـهـ دـهـ دـهـرـيـهـرـاـ) سـنهـ لـرـجـهـ اـحـتـراـصـيـ اـسـپـانـيـاـيـ سـوتـ دـوـكـشـ کـدـيـ حـالـنـدـهـ بـلوـنـدـورـ . کـورـيـورـسـكـزـکـهـ زـمـانـكـ غـازـيـ يـهـ بـکـزـهـ تـيلـمـكـ اـيـسـتـهـنـيـلـ بـواـيـکـيـ سـيـاسـيـ رـجـلـ دـهـ اـرـجـاعـهـ دـوـغـرـوـ بـوـزـجـوـرـمـشـ اوـلـيـورـلـرـ . حـالـبـوـكـهـ عـنـزـ غـازـيـ ، مـلـتـيـ تـقـوـهـ اـيـكـ اـيـھـينـ ، اـرـجـاعـيـ اوـشـامـيـورـ ، بـلـكـهـ اوـكـاـ ، هـيـچـ بـرـ مـلـكـتـدـهـ وـوـرـوـلـاـسـيـ تـحـقـقـ اـيدـهـمـهـينـ قـطـيـقـتـيـ تـولـومـ ضـرـبـهـسـنـيـ وـوـرـيـورـ .

غـازـيـ ، تـكـ باـشـنـهـ بـرـ پـيـقـوـلـوـزـيـ آـتـوـدـيـنـهـ مـوـضـعـ اوـلـاجـقـ بـرـشـخـصـيـتـ درـهـ اوـنـدـهـ اوـقـادـارـ مـعـضـلـ روـسـيـ حـادـهـ لـرـجـلـ اـيـدـيـورـدـهـ كـهـ عـلـىـ العـادـهـ بـرـ وـجـاتـجـيـ اوـنـلـرـ تـخـلـيـلـ اـيدـهـهـ . يـمـ کـيـ عـاجـزـ بـرـ سـعـرـ ، نـوـسـ بـرـ پـيـقـوـلـوـغـ ، نـهـدـهـ اوـيـوـكـسـكـ دـهـاـيـ تـصـوـرـ اـيدـهـ بـيلـهـ جـكـ بـرـ شـاعـرـ دـكـلـ دـرـ .

غـازـيـ حـضـرـتـارـيـ مـدـحـ غـايـهـسـنـيـ دـهـ کـوـدـمـيـورـمـ . بـاـيـلانـ اـيـشـلـرـ مـيـدانـهـ پـارـلـادـيقـهـ ، کـنـدـيـ شـعـشـهـ لـرـبـلـهـ جـهـانـكـ کـوـزـلـيـ قـاـ . اـشـدـيـرـدـيقـهـ قـصـيـدهـ خـوانـلـهـ نـهـلـزـومـ قـاـلـيـرـ ؟ مـرـحـومـ ضـيـاـ پـاشـانـكـ :

ماهیت ایش در کشینک لافه باقیماز،
شخصک کورونور رتبه عقلی اثرنده .

سوزی بورادهه دوغرودر .

بن غازی مصطفی کمال کبی برده فورماتورک تربیه ساحه ستدده
پرسنیلر کوستره جکنی طبیعی بولدیم ایجین ، اوئنک په:اغوزیسی آکلامق.
ایسته یوردم . ایشته (جمهوریت) غزه سنک نشر ایندیکی « ضابط
و قوماندانله حسبحال » اسلی کوجوک کتاب بواززوی تطمینه سب
اولدی . « حاکمیت ملیه » ده انتشار ایدهن آلتی مقاله مله غازیتک بهداخوژیسی ،
غايت قیصه اولارق ، فورموله ایشكه چالیشد .

او مقاله لر بوكون ، بر کتاب شکلنده ، انتشار ساحه سنه چیقیوره
سوکرادن (جمهوریت) ده انتشار ایدهن « تربیه ده اوئنک » مقاله سنه ده
برلکده آلوب چیقاریبورلر .

هر حالده جسارغی حسن نیتمه با غیث لامالرینی قارئلر مدن دجا
ایدهزم . مقصدم ، معلم آرقداشلرمه ناجیز بر خدمته بولونقدی ئ
موفق اولدیسم نه موطلو .

ظضم نامى

داغوزى اوکنده غازى

۱

(جمهوریت) سوکلی بويوك غازىزك چما كوجوك ، قيمة جوق
جوکانچ بوكاتاجي نشر ايتدى ، بوكتاب ، عمومى حربك عرفه سىنده
يازيلش ، طبع ايدىلش ، فقط انتشار ايدەمەمش . بوسفرده يالكىز
«جمهوریت» ك ستونلارنده قالماماسنى ، بىبروشور حالتىدە باصدىرىيالارق
بوقۇن اوردولىمىك بوقۇن ضابطىلىئينه ، حتى بوقۇن مكتېلەرنك
بوقۇن مدرسىلى ، معلمىلە طلبەستە داغىتىلماى . ئىن اولۇناسىن كە
بوازىر ، كوتاھىيە مبعۇقى نورى بىكك ائرنىن الهاام اولوغۇش بىسیط
پرسىجىال در ؟ شېھەسز ، غازىنك صىميمى بىآرقاداشىلە هەنەنكى
پرسىجىال بىلە چوق قىمتلى و جىزەلرى احتوا ايدەر ؛ فقط بوكاتاجىق
اوچىلە پرسىجىال اولىندىن چوق داها يوکسک در .

غازى مصطفى كمال حضرتلىرى ، سلانىكىدە اوچنجى اوردو مشيرىتى
اركان حربىيەستە مأمورايىكىن بىن دە اومشىرىتكى باورلىنىدندىم . مشاراپىك
ادارى يازىلەر قادار عسکرى مطالعەلىرىنە شاهىد اولىور ، كىنديلارنە
بويوك برقۇماندان استعدادلىرىنى كوسىرەن جوال بىرذكانك ائرلىنى
سىزىوردىم .

او اوردونك هان اك كوجوك ضابطىلەنەن مشيرىتە قادار بوقۇن
رتىپ لىدەكى ضابطىلىنى ، آمرلىنى ، اركانى ياقىنلىن طانىق فرستە
نائىل اولىشىم . يىدى سنە سورەن بى ياورلەك البىن بىكى بوفرىقىتى اعداد
ايتىشى . بوطانىيىش ، غازى حضرتلىرىنى استقبالك اك بوكس بى
قوماندانى كورمكاكىم مساعد اولدى .

فقط ، بوراده اعتراف ایدم که تورک خلاصکارلغی ، بویوک ملی اقلابک قهرمانلغی عقلمه بیله کتیره مه مشدم . «جمهوریت» ده کی اثری دنی او وقت ، حتی ایلک طبع ایدیلیکی زمان او قومش اولسیدم ، ینه بوکونکی ملی داهنی کشف ایتكه موفق اولاما زدم .

اثر ، بوکون او قوتبجه ، يالکز بویوک بر^۱ فوماندان دکل ، بویوک بر ملت منجیستانک ده بوتون خیری اقلابمیلغی ، عمر ملی مریسلکی آ کلامق مکن اولیور .

اوست ، بن ده بزمان عسکردم ؛ بو نکله برابر عسکر لکمده دنی رسحی ، خصوصی معلمکله او غراشیدم . اونک ایچین در که ایلک استغنا فانو نندن استفاده ایده رک عسکر لکه وداع ایتم ، معارف خدمته کيudem . بناهه علیه غازی حضر ترینک اثر لری عسکر لک نقطه نظر نندن تدقیق ایتك جسار ندنه بولونیه جنم ، جسار غنی ، اثر ک خاصه تربیوی کور دیکم نقطه لرینه توجیه ایده جکم . تربیه بی منحصرآ چو جو قلغه عائد برشی کبی تلقی ایتك ، پک قیمه بر کوروش طرزی در . تربیه ، بر باقه بشیکدن باشلاره منواره قادر دوام ایده ر ؟ فقط تربیه يالکز علی نقطه نظر دن تلقی ایدیلنجه او وقت چو جو قلغه کنجلک نظر دقته آلینیر .

نرده هر هانکی بر غایه ایچین یتشدیر بله جک بر انسانلر کتله می وارسه اوراده بر په داغوزی وارد . دیک که په داغوزی ، تطیقات ساحه سندنه ، بر قاج شعبه به آئریلیر که بو نلدن بری ده عسکری په داغوزی در . فقط عسکری په داغوزی داخلنده در میان ایدیله جک تربیوی پرسیلارک ، بوتون په داغوزی ایچین ، عمومی بر ما هیتی ، عمومی بر حقیقتی حائز او لا جفتنه شبهه یوق در .

عسکری په داغوزی ، بزه بر « شخصی منفرد تربیه » ایله برده « اجتماعی تربیه » ساحه سنی کوسته بر . معما فیه فردی تربیه نک غایه می ، نه اجتماعی در ، هر نرده ، هر ضابطه ، عسکر لک استلزم

استدیکن قاراقته‌ری یارانه‌حق ، او نلده بور شخصی اینسیاتیو وجوده
 کتیره‌جک عامل شبه‌هز ، منفرد تربه‌در .
 عکر لکده بوبوک بر اهیله تلقی ایدیلن منفرد شخصی تربه‌نک ،
 چو جوق تربه‌سنده یا نین زمانله قادار پیچن قیمت بولامش اولدیغنى
 آ کلامق مشکل در . او نه‌دن بری هر درجه مکتبه‌فرزده تعیق ایدیکمز
 تربه ، چو جوق قلرک فردی قدر تله‌سته ، یعنی سیوتانه یته‌لربه هیچ
 قیمت ویرمه‌هرک ، هبستن ، بوبوک بر سیلندر کی ، عنی سویه‌ده
 دوزه‌لمک ایسته‌ین بر تربه ایدی . حالبوکه بوله شامل بپه‌دادغوزی ،
 آنجاق پاک مستشنا فطر تله اوزرنده بلکه هیچ بکنم‌ین قورتا ریجی ٹمره‌لر
 ویره‌بیلر . او نک ایچین در که اکثر بوبوکلر من ، هر هانک بر مکتبه
 تربه‌سنده زیاده کندی شخصی ذکال‌بنک فعالیتلرله بیشم بولونیورلر .
 بزه بر محیطک ایچنده تبارزا یتش و کل شخصیتلره (او نودیداقت) دیبورزه .
 او نودیداقتلر منک اکتر به‌لله عکری مکتبه‌دن یتشمش او مال‌ننده کی
 حکمت نه در ؟ بونی آزاده‌ریمک تربه‌جیل من ایچون اهمیتلی برایش دره
 واقعا ، غازی حضر تله ، عکری مکتبه‌ک ضابطکه ، قوماندانله
 خاص او لان قاراقته‌ری ، اینسیاتیو ویرمکده عاجز اولدیغنى ذکر
 بیزیورلر . بونکله بر ار بتوون بوعسکری و مفلکه آنجاق قطمه
 داخلنده ، قطمه‌ایله بر لکده پایلان ایشلره الده ایدیله بیله‌جکی ده
 سویلیورلر . دیک که عکری مکتبه‌ک بوبوک نقصانلرینی ذکر یاش اولله
 بر ار ، او نلرک ساده‌جه بر احضار وظیفه‌سی پاپدقلرینی ده آ کلامق
 ایستیورلر . ف الحیقه عسکری رشدیلری ، اعدادیلری ، حریبه
 مکتبی سلطنت دور بیک و تون محرومینلرینه ، بتوون نقصانلرینه
 و نخما ، کنجل‌منی آز چوق قاراقته‌رلی اولله حاضر لایان سورتده
 ولو سلطوي ، بر تربه ویره‌بیلورلر دی . بوندن باشنه ، ضیا کوک
 آل مرحومک دیدیکی کی ، بومکتبه‌لرده فقهک ستاییک سلطه‌سی یرینه
 عالمک ، فنک دینامیک منطقی واردی . عکری مکتبه‌لرده یتیشتار
 سقولاستیکدن ممکن اولدیغی قادار او زا قلاشبور ، حقوق ، ملکیه
 مکتبه‌لری کی مجله‌سی بروج ویرمه‌ک او غراشیوردی . ایشته بوكونکی

او تو دیدا قتل منك، انقلابي بخي ويسار منك اکثر شتله عسکر صغار ندن چيچمش
اما سنك سبلوندن باشلجه سی بوده .

ارکان حربیه بیکاشیسي نوری بک (ضابط و قوماندان) آدلی
اژنخ کورمديکمه چوچ متأسفم . نوری بک پک سوکيل بر آرقاداشم در؛
 فقط بن ۱۹۱۰ مسلکمی ده گيشهيرد کدن سوکرا آزنيق عسکري
 امر لره مشغول اولادام . تربيه ايله اوغر اشميق بولنده بوروين بر آدام
 ايچين بونك بر قصور اولديغى اعتراف ايدهرم ؛ چونكه عسکري
 تربيه يه تعليق ايدهن يازيلار دخني بر تربيه جي يي علاقه دار ايدهر . بو حقيقى
 چوچ كچ آكلادم ؛ استقلال حربى صيرالرنده يكى تعليماتماهه منفرد
 تربيه يه متعلق سطر لرى او قومله بوندە كى بىلکىيىزلىكى كىدەر مكماچالىشدم .
 حالا طبع ايىلکده اولان « جموعه عسکريه » ده بر تربيه جي يي علاقه دار
 ايدهن متوجه مقاله لره آرا صيرا راست كايىنكىدەر .

غازى حضرتاريستك يابىقلرى سيتاسيوثاره باقىلاجىق اولورسە نورى
 بک (ضابط و قوماندان) عسکري پەdagۇزى يە عاد بىر ثاوا لاچق .
 بوسىتاسيوثار سيله ، تربيه نقطه نظر ندن پک بويوك قىمتى حاڙزدر .
 ذاتا بولىه اولاسە غازى حضرتاري كى عسکري دعامىدە اشكىوكىك بر
 مرحلە اولان بويوك بىر قوماندانك حسبىحانه لايق كورولىزدى .
 بونكە برابر محترم غازى عزىز حسبىحالى چوچ قىمتلى پەdagۇزىك
 و جىزە لرى احتوا ايديسۈر . يالكىز عسکر لر دكىل، مەتكىتىدە كىنجىسى
 تربيه ايله اوغر اشاڭلار بىر و جىزە لرى بىر دستور اولارق ذهنلىرى
 حك اىقەلى درلر .

بالقان حربىك المى فيعە لرى غازى عزىز ، شېھىسىز ، بىزدىن
 داهافضلە متأريختىش كورونى سور . بالقان فيعە سيلە نەلر غىب ايتدىك ؟ بونى
 غازى « آلتىزە سورولن قارە لەكمەل » لە و جىز بىر صورتىدە افادە
 بىورىسۈر . دىنە بىلەرك حسبىحاللىرىنىك بوتۇن محتواسى ، درىن بىر تائۇرك

اختلاج‌لیله ایزنهش در . « برکون ایشتم ، که وطنم سلانیک و او را ده آنام ، فاردا شم ، بتوون اقربا و تعلقاً - ماهیتاری آ کلادیم ایچون وطنمند قوغولیدنم ذوات طرفشدن - دشمنه هبهای دلشدرو... » سوزنندگ روی آجلنی تغیل ایچک مکن اولورسه ، نیچین بو تربیوی ازک حسب حال شکلنده تخلی ایتدیک آ کلادیلر .

سلانیک ، سلانیکله برا بر درت عصر لق تورک‌مفخر تاریخی سینه سندۀ بازی‌دیران ، قوجه روم ایلی بی دوشانه براقدیران عاملر حسبحالده نه قادر سوزشلی تصویر او لوغش :

« حالبوکه ، آلای کیدیوردی . فقط ، نزهه و نهایچون !
بوف آلای قوماندانک کندیسی ده بیلیور ، آلاینی ترکب
آبدۀ تاردن هیچ کمسه ده بیلیوردی .
او حالده نزهه کیدیوردی ؟

بو کیدیش البته ، ولاکنه ، خجالته طوغزی بر کیدیشیدی ...»
بو به نزهه کیدیکنی بیلیمه حلقه قدار عسکری تربیه دن محروم قالمش
بر اوردونک يالکز روم ایلی دکل ، نیچین بتوون ملکتی دوشان
بو بوندو روغنی آلتنه صوقامش اولدینی صورولا لیلر .

غازی حضرت‌لری ماورا انسان‌نده نزهه کیدیکنی بیله من
قوماندانلری کورد کدن صوکره « صدای وجدان » فی « اک یوکله
پرده دن اک بو بوك قول‌افرانه ایشت‌دیرمک عنمنده » بولونه رق بیور مشرکه :
« بر قطعه و با حصوص ضابطان هیئتی يالکز حسن مثال اوله حق رهبر
ایله ییشیدیر بیلر . . .

« انسان‌لرک حرمت و تمظیمنک » اطاعت و اقیادینک کندندن ماده
دلک معناً یوکله اولانلر حقنده تخلی ایتسی ایجابات روحیه بشريه دن دره .»
شیمدى شو و جزه او زرنده دورالم : آتینک جمعیتی تشکیل
ایده‌جک اولان بو کونکی کنج نسل ناصل ییشیر ؟ « يالکز حسن
مثال اوله حق رهبرلر » النده دکلی ؟ بو رهبرلر اوردو ده قوماندانلر
ایسه ، مکتبه‌لرده تعلیم ، تربیه هیأت‌لری ذر . معلمک چالیشماده ،

کزوب توزماده ، چو جو قلره اولان معامله لرده ، خلاصه بیرون
فضیلتی استلزمایدنه حرکتلرده چو جو غه رهبرک اینگدن
باشه نه وظیفه سی او لا بیلیر ؟ (رهبر) کله سنک بوراده کی معنای
پک شمولی در ؛ یالکز سی ده ، عملده دکل ، حسیلکده ، فدا کار لقدم
رهبرک ، مرشدک ، اوردو ده کی قوماندانلر قادر مکتبل ده کی
علمایر کده باشیجه ایشی او لاجق در ، رهبر ، بیلیر سکر ، خشین اولماز ؛
پلاکه سلامت بولنی کوسترمک ، سلامت بولنی بولدور مق اینجن اک
شفقتل طورل آلیر ؛ قطعه سی ، طلبه سی مفکوره لرینک تحققه دو غرو
صنعتله ، مهارتله ، فقط عشقله ، شفقتله سوق ایده ر . عکر لکاک
درشت دی پلینه رغماً قوماندانک رهبرک وظیفه سی ایلری به سودن
غازی ، او در شتی بی ، او خشوتی شفقتلی بر عنمک ، طائلی بر مرامک
ارشادی او کنده ازینبور .

صوکرا مافوقه ، معلمه حرمتک ، اطاعتک ، آنجاق «ناده دکل
معناً یو کسلک» اولماسی شرطیله «تجیل اینجسی» فی بشر رو حنک انجابلرندن
کوریبور . دیک معلم ، عاجز ، کور کوسز ، بیلکیسز اولور سه
ذورله ، جزا ایله چو جو قلره حرمت ، اطاعت حسن ویره منز ، چو جو
علمکن هر تورلو معنوی فضیلتلرینه ، او قوت دینی در سلرده کی درین
وقوفه اعتماد حاصل ایندکدن صوکرا ، او کا قارشی نامیله بور کدن
کلن بر حرمت ، بر اطاعت دویقوسی بسلر .

فی الحقيقة بوبوکلرک جمعیتلرندده کی ، چو جو قرک جمعیتلرندده
بدن قوق ، بیلکیده ، بخربده ن فوق ، عنم ، اراده کی اخلاق
قدرتله علاک ده بر چو جو غك آرقا داشلری او زرنده کی منافشه کو تورمه بن
نهو ذین تأمین ایده ر . کور روسکز که او نلر جه چو جو غك
اسه ایله ، قومانداسیله عسکری بر قطعه کی الا جدی بر اطاعتله حرکت ایده ر
چو جو قلر او زرنده بوله بر نفوذن مخومیت ، معلمی بولونق
ایسته دیکی ارشاد موقنندن دوشورور . او وقت معلم ، موقفیتی جزادن
شدندن بکار ، بوخشنلک بر عجز اثری در . بونک بوله اولدینی ده

چو جو غك تخت اش عورى سزه ر . او نك انجين در كه چو جو قلرنى سرتلكلري به قورقوتان معلملىر ، او نلرى تربىي ايده من لر . او نلر ره بير دك ، عادى برغار ديان عد او لو نور لر ، حتى او نلره جوبان ديمك بيله لايق كورولىز . جونكه جوبان بيله قويونلىنى ، اك ئيز ، اك مفدى او نلر لە من زين او نلاقلره سوق ايده ره .

بناءً عليه تربىي ده موفقيتك سرينى ، غازى حضرتلىنىك ديدكلىرى كېي ، « حسن مثال او لا حق ره بىر لر » او لقىدە آرامالى دره . بولەد ره بىر لدن مخروم او ردولر اضمحلاله ، سوه يورور سه ، فنا ره بىر لر او لان عاجز معلملىك الارنندە كى كنج نسل دە جهله ، آنان شى يە ، اجتماعى انحصارلە يورور . انسانلر ، تکر تکر ، بىر لەندن ئامىلە آرىي بىرحيات كېرىر . بىلە لەردى ، اخلاق مفهومى تشكىل بىلە ايجزدى . اخلاق ، اجتماع مخصوصى دره . جمعيتارك اخلاقه ويردىكلىرى قىمت ، حتى دينه ويردىكلىرى قىمتىدىن قوتلىدره ، جونكە بوكۇن انسانلىق دىنده وجدان سربىستىنى قبول ايدىكى حالدە اخلاقىدە مسامىھ يە قطعياً ماسا عده ايتىور ؛ جونكە هە جمعيتىك اك يو كىك تساند قوق ئامىلە اخلاقى در .

تربىي كله سى ، خلق آراسىدە منحصراً اخلاق تربىي آ كلاتير ؟ بىچوجوغى تربىي اتك ، او كا اي اخلاق اعتىادلىق قازاندىرىمۇ دىمك دره . ذهنى تربىي ، بدئى تربىي كېي مفهوملىر ، على بىر افادە در ؛ فقط بوكۇن بىلە حقيق تربىي مفهومى ، سادە جە اخلاقە تىلىق ايده ره . بناءً عليه غازى حضرتلىرى . اردوتك سلامتى وجدانان دوشونى ارماب ناموس و اخلاق رىادن معراد ره . اخلاق مكمەلە اصحابىدىن او لانلار اكتىريا صلح و آسايشىدە ، اظفار توجىي جلب ايتىكىن زىادە منع ايدهن بىرصورتىدە ادارە كلام ايدىلر . « دىنكلە اخلاقى قىمىتى انسانلىق اىچىن بىغايىه عد اىتدكلىرىنى كۆستەرىپىورلر .

« ريا » كله سى او زىرنىدە دورالم : (تېمىسىن ، مداھىنە) كله لرى كېي (ريا) دە عربىچە دن آلىنىشى دىر ؛ بونارك تۈركىچە دام مقابللىرى وارمى در ؛ بىلە يورم ؛ فقط بىلە لرك افادە اىتدكلىرى حاللر انسانلار

آزادنده بیویک اخلاقی‌ترین سایلیر . هله ریا . بولیله بر حال که
خاطر ایچون دوغروی سوپله‌مک ، قارشیزده‌گنی ، مانیسنه
اوشه‌ایه‌رق آلداتق در . بی‌آلداته روا کار قادر ، بلکه داهما زیاده
اوکا آلدانان ایچین ده‌اخلاقی‌بر عیب در . او نک ایچین حقیقته « ارباب ناموس
و اخلاق ریادن معراده »؛ یعنی « ارباب ناموس و اخلاق » دوغ و پیله‌کلاری
دوغ و کور دکاری ، هیچ بر منفعت غرضه‌ایله‌رق ، برواسیز جه سوپلر لر .
بولیله قوماندازلدر که اوردولری ظفر لره برو توور ؛ بولیله معلم‌لر در که الارمه
امانت ایدیلن وطن یاورولری جمعیته یار ار بر صورتنده یاشدیرمکه
چالیشیرل . نه کیم عازی حضرت‌لرینه کوره « اخلاق مکمله » صاحب‌لری ،
صلح زمان‌لرنده ، توجه قازان‌ازل ، بلکه غیب ایده‌رل ؛ چونکه
طوق ، هم دیک بر طوره بالکن حقیقتی سوپلر لر .

بو وجیزه‌دن آلاجغمز تربیوی حصه ، ملتزک سلامتی
یارشک نسلنده‌کی دوغ و توزلیلکده آرامق یولی در ؛ بی‌بول ، بو
کونک مریلرینه دوشر . بر آمرک توجهی جلب‌ایله ناموسی انسان‌لر
ایچین غایه اولا میور ؛ ناموسی آدام ، آرامادی‌ینی حالده ، ناموس‌لیلرک
توجه‌لری فازانیر . ایشته مربی ، شا کردنده بولیله جوان‌گردانه بر خصلت
یار‌اعفعه چالیش‌جق در . کچن دور‌لرده ریانکه یا پدی‌ینی ملی کوتولکلری ،
ضرر‌لری داهادونکی تارغمزک جانلی حاده‌لرندن چیفارادق شا کردی‌خی
ریادن نفرت ایتدیرمکه موفق اولالی در .

و اقا دوغ و سوزلیلک ، بعضًا ، صاحب‌هه ضرر کتیر ؟ بر مثلمز
« دوغ و سوبله‌ینی دوقوز کویدن قوغارلر » دیر ؛ فقط شاعرک
« نفسمده نجربه‌مله ایان سوپلرم سکا » دیدیکی کی ، دوغ و سوزلیلکک
بر جوق نکنلردن صوّرا مظفر او‌لیدیته شاهد اولدم . عازی حضرت‌لری ده
اوه حقیقت‌لری با غیر‌دینی وقت « بیو کسلن فریادک معناشی بوقدر . بولزو مسز
بر فرط غیرت بلکده بر جنت در ! » جوایله قارشیلان‌قدن
صوکرها دوغ و سوزلیلکده کی نباتلرینک بوكون پارلاق غرمه‌سنی الده
ایتش بولوپلر لر . بوصورتله اثبات ایتش او لیورلرکه « ریادن معرا »

برکیسه ، دوغر وی سویلهین « اخلاق مکمله » صاحبی دوقوز کویدن قوغوله ده نهایت دوغر و لئک استلزم ایتدیکی ظفره ایرده . « دوقوز کویدن قوغولق » بر فلاکت دکل ، برذوق در ، چوجونی فلاکتی ذوق ایدنگکه آلشیدرمق لازم در . ذاتاً حیانده قولایلقدن زیاده کوچلکه ، سعادتندن زیاده فلاکته آلیشان کیمسه لدرکه اوژون یاغمورلدن صوکرا بر قاج ساعت بارلایان کونشدن ذوق آلاترکی درلوه قهره کولن بروز ، سعادتنه نائل اولن سوچنده تحمل ایتعکی سیلر . موفیت ، اونی شیار تماز ؛ اک یوکسک باجهه ایردیکی حالده بیله ، کندیخی ملتک هر هانکی برق دندن آیری غیری کورمن .

ایشنه تورنک ٹومکزده : « زیادن معرا » بر حیانک واراجن ایده آل . غازی حضرتله و جیزه لرینی حیاتلرله اثبات ایتشن بولونیورلر . معلمیلر بو جیزه لرله بیوکسک حیاتی قارشیلاشدیرمالی ، حقیق تربیه ده غایه نک نه او لا سیله جکی بوصورله تعین ایشكه چالیشمالي درلر .

دینه بیلیرکه ، « هردوغر و سویلهین » منصودینه ایرده من . عیسی دوغر و سویله مثیدی ، چارمیخه کریلدي . . . الح « اوت ، دوغر و سوزلی انسانلردن بلکه چونی ، قهرمانانقلهینک قربانی اولورلره فقط بو ، شو سوری حیات ایچین بر فلاکت در ؛ عیسی چارمیخه کریله سیدی ، کیم سیلر ، بلکه ده بو کونی کی بیوزلجه میلیوندن زیاده انسانک طابدینی بروازلق اولازدی . حیانده موفق اولایان دوغر و لق ٹولدکدن صوکره غایه سه واری . اونک ایچین دوغر و لقی تلقین ، دوغر و سوزلیکی تعلیم ایتك هر وقت اجتماعی فائده لر تأمین ایده ن بر تربیه عمدہ سی در .

کورویورکه غازینک حسبحالی ساده جه بر حسبحال اولقدن چوق اوزاق در ؛ صوکرا ساده جه عسکر لکه تعلق ایتکلاده فالیور . اک یوکسک تربیه پرسیلرینی ده بزه اوکره تیور . بو اوکره تیش ، خاصه ، بیکلر جه بیلاق شرفلى بر وارلنی اولان بر ملتی بعث بعد الموت سرینه مظہر ایتدکدن صوکرا ، اولنی تاجدار لرله تاجدار بنده لریشک اسارتندن

قورتارددقدن صوکرا ، اوکا اک محتاج اولدینی سیاسی ، اجتماعی انقلابی
تامین ایتدکدن صوکرا ، ضروری آنکتر خارجنده - متواضع بر
ملت فردی صفتیله چکن عنیز بر حیانلهده قولنهنیور .

قارشیمزده نهیوز بوقادر سنه اوایلک ناپولیونی ، نده بوکونکی
موسولینی کورمیورز . ناپولیون ، بزم انقلابز کبی برآثر یار عادی ؛
موسولینی طوتدینی طرزی بالشه ویکلاردن استعاره ایتدی . بزم غازیعز ، قورک
ملتک دهاسنه کوره ، اعبرا طور اویلقدن منتفر ، باشقه لرینک مثالارینی تعقیب
اچکدن متعالی بر شخصیت در . سوزلری ناصل بر سجهه تریه سنک اساسلرینی
کوستربیوره حیاتلری ده او تریه نک ناصل سوق ایدیله جگنکی کوستربیوره .
سوزلرندن تربیوی الهمار آلیرکن ، حیافرندن ده تربیوی ثورنکلر
آلدق ، یارینکی نسلی یتیشدیرمهک وظیفه سنه در عهده ایده لره فرض
اولیور .

غازی حضرتلری ، نوری بک « خصائیل ممتازه مردانه و اخلاق
فاضله فدا کارانه ایله تنوج ایته جک اولان معلومات فینه نک ، باشی
باشه تامین مقصد ایدمه چکی » ادعائی « بر عکس پایارق »، « خصائیل
مردانه و حسیات فدا کارانه در ، اصل اولان ! » دیبورلر ، علاوه
ایدیبورلر که « بونلر ، یعنی (قاراقتر) مکتبات علمیه و فنیه ایله کسب
مضبوطیت ایندیکه بیله مصدر معالیدر ؛ آنجق هر وقت امین و مشکور
نایاب ویرمن » .

معلومات ایله علم آزادسنه چوق فرق وارددر . معلومات
ایدیغک باشقه ، علم اولق بوسهتوں باشقه در . کرک میطی
Encyclopédique ، کرک اخـصاـصـی معلومات ایدیغک چوق کیمه
ایچین ممکن در . معلومات هنضم بر شی در . روح اوکا حلول
ایتمش در . بونک ایچین اونده یار ایعلق خاصه سی یوق در . معلومانی
کیمه معین بربول اویزرنده یورور ؛ برجول ایچنده کندی کندیته
هدفنک یولنی بولوب کسدره من . حالبکه عالم ، هدفه واردیران بولری
یارانیم . برمما کینیست ، برمما کینه عالنک اختراع ایتدیکی ما کینه یی ،

بوقون آلتاریله ، کیرینق ، چیقینتیلریله اوکرهنیر ؟ اوئى دقتله بىك اىي قوللاير ؟ فقط بىرماگىنه ايجاد ايدەمن .

عالملە معلوماتلى آدام آراسىنده كى بوفرق بولىله تىبىت ايتىكىدىن مقصىدم شودر : عالىدە « خصائىل مردانه و حسپات فداكارانه » اصل در ؟ يعنى (قاراقتهر) - كى بىزاواكا ، بىزماندىن بىرى سجىھى دىبورز ؛ آنجاق سجىھى ؛ قاراقتهرى بوقون معناسىلە يىنةفادە ايدەمپور - ؛ اصل اوڭما - علم تشكىل ايدەمن . قاراقته اوڭمازىھ معلومات ؛ نورى بىك دىدىكى كېيى ، « باشلى باشنى تأمین مقصىد » ايدەمن .

قاراقته موجود اوڭورسە ، بوبوكالكلار يىنة صدور ايدەر ؟ فقط هروقت امین ومشكۈر « تىبىھەل ويرمىن . يېھىن ؟ جونكە قاراقتهر يوکك بىقدىرتدر ، بىقدىرتىك تخلیھە ايدەلە جىكى استقامتى تعىين ايدەپىلىك لازىم در . يىلاكسىز لىكەل تخلیھە ايدەلە جىك بىقدىرت ، مطلوب استقامتە توجە ئېتەمك مخاطرەسى كۆستەر . ايشتە ونڭ يېھىن بىلىكى يە احتىاج وارددر . قاراقته رسن بىلىك نك هيچچى برقيمىتى اوڭمادىنى بىك ياقۇن ماضىدە كى مثالارلە ؛ بىك كۆزەل آكلاشىلىر . آناتولىدە غازىنىڭ دهاسىلە ادارە اولوننان ملى قىدت ، خارقەلر ياراڭىھە حاضر لانىر كىن استانبۇلدە ، شورادە بورادە عالم كېيىن ، ياخود معلوماتلى ياششىان يېھە ذاتلار ؛ كىندىلېرىنى يائسە ، اميدىسىز لىكە بىراقيور ، ذليل ياشامنى شرفانە أوڭلەك ترجىح ايدىبور ؛ نهایات (ماندا) آرايوب دوروبىوردى . جىمخانە دولو قاغنىسىنى خلاص شعورىلە جەھىيە سورەن آناتولى كۆبۈسى ، شېھەرسە ، استانبۇلدە انكىلەز مەجلەكىنى ، ياخود آسىرىقامانداسى دوشۇن ھەھانى بىر بىك ، يا پاشا كېيى ذليل دىكىدى ، جونكە قاراقتهر صاحبىدى .

(قاراقتهر) دىيانىك اك بوبوك تربىيە جىلىر ئېھە ، هر وقت تربىيە دە آرامان اك يوکك غايەدەر . چو جوقدە قاراقتهرى ياراڭمايان بىر تربىيە ، يېھودە بىرچىرىپىنەدىن ، سوس بىر سعيدەن عبارتدر .

مكتب يېھىن دە ؟ يالكىز دىماقى بىر طاقى معلوماتە دولدورمعە چالىشىق يېھىنى ؟ مع الاَّسْف ياقۇن زمانە قادر مەكتېبەمن ، قاراقتهرى دىكىل ،

معلوماتی دوشونیوردى . حالابالاره ، جوجوق و لیلرئە تصادف ایدیسیورم کە مکتبك چوجوغى كافى دىزجىدە چالىشىرىمادىيەندىن شكایت ایدیسیورلۇ ئۇنىاستىقىدىن ، كىزىتىلىرىدىن ، سېورلەرنى ، الا يېشىلرەندىن بىرىشى آكامامادقلارىنى سوپىلورلۇ ، بونلار ، اكتىشىلە «صالام دماڭ صاغلام وجودەدەز» حقيقىتى ئەندى تىرىبەنگىسى بىقدىرت يازا ئەغەن مخصوص اولدىيەنى حالا آكامامشىلاردر . حالبۇكە قاراقتەر ، خستە بىنە لىردە ير طوتاماز . قوتلى عضله ، قوتلى سېكىرل اىستر . بو ، قاراقتەر كەن طوتونەجى شەرطىلاردىن بىرى در . كىزىتىلىر ، طبىعىت ، حىائى چوجوغە اولدىيەنى كېپى كۆستەرير . طبىعىت اىچىنده طبىعتلە ياشامەن آيشان كىنج ، قاراقتەر اىدىنگە مستەند اولىور ؛ چۈنگە طبىعىت ، قاراقتەركەن مخالىنى اولان سەنھىكلەرلە اسىت ايدەمىز .

فقط يېنىڭى مكتب پوغراملىرىنىڭ بىنى ، روسى فعالىتلەرە تخصىص اىتىدىكىي موقع نەقادار بىۋىك اولىرسە اولىسون ، قاراقتەر يازارىتىقىدە سەربىيە دوشىن حصەنگى چوق داها بىۋىك اولدىيەنى اونۇ عامق لازىمدرە بىنە غازى حضرتلىرىنى اورنىڭ اولاققى آلىرسەق كورورز كە اوئىندە هەركىلىك متىددە چىكتىكىن ئىلىكىزىر كۆرۈندىكىي دورلەردى ، سارىيەلمايان بىزىمىك ، ئۇرگەن بىررۇحك تېسىلى بىر كۆرۈنۈشى واردى . خاطىلارم كە ، غىربىدىن كۆرۈن ئارا بولوطلار آلتىنە بىزكىن بىر حالە كاپىرىكىن ؛ كۆزىلەم اوئىنگى دەها اىلە اميد فيشقىريان كۆزلىنى كۆرمەك ، قولاڭىم يارىنىڭ ئەقلىرىنى فيصلەيان سىنى اىشىتىمك اىستىرىدى ؟ او وقت بىر لىظەلەق ياسىمدىن دولايى كىندىعەندىن نىفت ايدەجىكەن طوتار ، قوتلى بىر اميدىك نىشەسىلە اڭ قارا كۆرۈن بولوطلارى خلاصىك مىزدە جىسى تلقى ايلردىم .

(قاراقتەر) ئى اوئىسايدى ، دىيانىڭ اڭ ذىكى آدامى اولدىيەنى حالدە ، مىصطفى كەل بى كونكى غازى اولامازدى . اوئىنگى ئېچىن كىندىسى قاراقتەر بوقادار قىمت وىزىبور ؛ اوئىنگى ئېچىن بىن قاراقتەرى كىنجلەكك تىرىبەسىنە ياراتىلماسى مطلوب اولان بىر قىدرت عد ایدیسیورم .

قاراقتەرى ، بىنى قاپىتىلارك اعظمى انكىرافىنە ، بالخاسە بۇتون

اخلاق فضیلتارک اکتسابنده بولالی . بویله بر تربیه ایله یتیشدیر یله جاک
قاراقته‌رلی کنجلک یارین ایجین نامغلوب بر قدرت او مازده نه او لور ؟
ناصل ، غازی‌نک بنتازی طرفانزده کی قاراقته‌رلی عسکر لری ، فنک بوتون
خارقه‌لریله تمجهز ایدیلش ، داهما معلومانلی ، داهما بوکس بر کمیتده کی
دوشمان عسکرینه غلبه ایستیسه ، یارینک هم قاراقته‌رلی ، هم ده وقوفلی
توره کنجلکنک نهله غالب کلامگئی آ کلامق زور برشی دکل در .
قاراقته ر ، چوچوق روحخی تدقیق ایجک بیلن معلمیر ایجین آ کلا .
شیلماسی پلک کوج او مایان بر استعداد شکننده ده کورونور . بوندن
دولای چوچوقلرک سیونتاهه یتنه سنه قیمت ویره ن بر تربیه طرزی ،
کرک موهوب بر قاراقته‌رلی کشفده ، تقویده ، کرک موهوب او مادیفی
حالری یکیدن یارا عقده موفق اولاچق بر طرز تلقی اولونا بیلیر .
پونقطه‌دن درکه هر وقت یکی تربیه‌یی توصیه ایگکدن کندیعی آلامیورم .

5

چوچغمز مکتب‌دن بر کرامت بکلرز ! ایسته رزکه مکتب چوچومزی
بزه بر (انسان کامل) او لارق اعاده ایتسین ، چوچوق حیانه آتیلیر
آتیلماز هیچ عجمیک چکمه‌سین ؛ در حال محیطه ، ایشنہ انطباق ایتسین .
بویله ایده آل مکتبی هنوز علم کوردمش دکل در . بوکون تربیه علمی
اسکیسته نسبته جوق ، پلک جوق ایله‌مش اولنله برابر ، بویله بر
موفقیت قطعیاً ادعا ایده من . مکتب ، نه‌اوسله ، حیاتک عینی دکل در ،
حیانه تقدم ایده من ؛ نهایت اک جوق یا به‌جنی ایش حیاتی مکن او لدینی
قادار یاقیندن تعقیب ایتك در .

بناءً عليه مكتب‌دن ، ویره بیله جکنندن فضل‌هه سنه ایسته مک دوغرو
دکل در . اونک ایجین غازی حضرتلری : « فی الحقیقت » ، مكتب حربیه منزده کی
درجه تحصیل (ضابطک و طائف اصلیه سنه) ضابطک روحنه صوقه جق
در جده نافذ دکنندی و فقط ، مكتب صره‌لرنده ، بو خصوصده دها
جدی ، واسع بر دوره تدرس و تعلم پکیرلش اولسے یدی دخنی ینه

مقدسك حصولپذير اولامامش بولونه جنى اعتقادندىم « دىبور وعلاوه ايدىپورلر : « جونكى » بخە ، حقيقېيىسى ويرەبىلەجڭ مكتب اصلى ، قطعاتىدر . »

بو سوزدەكى تربىيى قىمت چوق بويوكدر : مكتب نە قادر جدى ، واسع « بر تىخىصىل ويرمكە موفق اولورسە اولسون » « حقيقېيىسى ويرەبىلەجڭ مكتب اصلى ، قطعات » ، يعنى حيات در . حالبۇكە « حيات » كلهسى دە سۈك زمانلار دە اوقادار كىيشىش معنالىدە قوللانيملە باشلادى كە « حياتە حاضرلائىق » دن بىخت ايدىلنجە پلە مېھم بىر معنا قارشىستىدە قالىنامق مەكن اولىйور . غازىتكى « مكتب اصلى قطعاتىدر » دىغەسى ، بورادەكى حياتك عسکرلەك اولدېيىنى كۆستەرير . بزم عمومى تربىيە مىزدە ايسە حيات بالطبع داها عمومى بىرمعنا افادە ايدەر ؟ چونكە عسکرلەكە اختصاصى برماهىت اولدېيىنەحالىدە بزم عمومى تربىيە مىزدە عمومى برماهىت واردەر . فقط « حيات » كله سنك عمومى معناسى ، حياتك اختصاص خارجىنده كى ، ياخود داها دوغروسى اختصاصى دە شامل اولىق اوزرە بۇتون محصلەنى افادە ايدەر .

موضوعى دەن خارجە چىقىيمەم : مكتب اسكلېرك دىدىيىكى كېيى بىر « مكتب ادب » دىكل در ؟ مكتب هەزانىكى معين حيات مفکورەسى تحقق ايدىپەرن . مكتب آنجاق رە آليتەن تىقىيە ، داها دوغروسى فرىدى ، اىچىنده ياشايەجنى حىيطە مەكن اولدېيىنە قادر آز زەختەنە الطلاق ايدىپەر جڭ صورتىدە يېشىپرەكە چالىشىر .

شېھەسز مكتبىدە اصل حياتى نە قادر تحقق ايدىپەكە موفق اولورسەق ، اوقادار اىي در . فقط مكتب ، يوقارىپەدە دىدىيىم كى ، حياتە تقدم ايدەرن ؟ حياتك مجهولارىنى اوالدىن سزەرن ؟ الحالى اصل حياتلە بىلەكە يوروپەرن . حيانىدەكى دىناميزم مكتبىدە يوق در .

اختصاص مۇسىەلىرى بىلە عىنىيەحالىدەر . اك مكمل بىر صنایع مكتبىنى ، اك يىكى فىي واسطەلرلە تىجهيز اىتسەكز ، ويرەجى تىخىصىل يىنە آز چوق ستابىك اولىقدىن قورتولاماز . اوئىك اىپۇن اك حقيقى سىرىپ دوغرودىن دوغروۋە حيات در .

مکتب تربیه‌سی فرده ، عیطه قواییمه اتفاق ایده‌بیله جك بر
قابلیت ویرمکه موفق او لورسه نه مولتو . مکتبندن بوندن فضله برشی
بکلنه من . بوقابلیت ، فردک کیره‌جکی ، عمریشک صوکنه قادرکیره‌جکی
حیاتنده فرده رهبر اولاپیلمی در : چونکه مکتبنده اولدینی کی حیاتنده
شفقتنی صرابیلر ، رهبرلر یوق در ؛ اوراده انسان کندی کندینک
صرابیسی در ، معلمی در ، رهبری در . هر آن حیاتنک بکی بکی اعداد
ایتدیکی برجوق تورلو کو جلکله چاریدنچه ، انسان اونلری قولایله
حل ، اقتحام اینکه داها فضله قابلیت فازانیز . دیگه که غازی حضرتاری
پاک دوغرو دوشونیورنر : « حقیق فیض ویره‌بیله جک مکتب »
حیات در .

غازیشک : « بجه اصل تعلیم صنعت ایده جک حقیق معلمی و صرابیلر بری
برندن یوکسک اولان قوماندانلدر . بجه مکتب حریمه‌دن آلينان
شهادت‌نامه‌لر ، کنج ملازمک ، بلوک قوماندانی اندینک داڑه تربیته
قبوله شایان اولدینه دلالت ایده‌ر .

« کنج ملازم ، اصل روح صنعتی ، انتساب ایتدیکی بلوکک افرادی
اوکنده ، بلوکک بایاسی اولان یوزیاشیستدن ودها یویک آمرلری طرفندن ،
ایش او زرنده بولونه راقدن او کره‌نه جکدر . اولا قوماندان اولا جقدر ؛
بر طاقه ! و صوکره ، قوماندان اولنه حاضر لان‌جقدر ؛ پر بلوکه !
و ایشته یویله او کره‌نه جکدر و صوکره او کره‌نه جکدر ... سوزلیی ،
« کنج ملازم » بیرینه « معلم نامزدی » ، « طاقم » بیرینه « صنف » ،
« یوزیاشی » بیرینه « مکتب مدیری » ، « بلوک » بیرینه « مکتب » قولیله
عامیله مسلکمزمه عائده بر شکله قلب ایده‌بیلریز . هر مسلک ده ، کندینه
کوره کلله‌لرده تعذیلارده بولونـه ، غازیشک عباره‌سی علمی قیمتندن
هیچ برشی غیب ایمز .

حقیقة حیاتنده بولله سلسیو (یه‌راشیک) برده آلتنه وارد ره ؛
فرد بوره آلتنه به او بیاچق در ؛ بو اوغا ایسه ، او توهه دوقاسیون دینلن
کندی کندینی تربیه‌یه ، بزدن داها استاد اولا نارک تربیه‌سی القیام
ایمک صورتیله واقع اولور .

بزم «تعلم و تعلم» دیه قولاندیفمز تعبیرلری غازی حضرتلىرى سکن اون سنه اول «اوکرهنلک واوکرهنلک» صورتىدە قولانغىلار . حقىقە ايشىز دائىي بر اوکرهنلە و اوکرهنلەدر . مكتىبە اوکرهنلە يە آليشىورز، حياتىدە اوکرهنلەنۈر، اوکرهنلەنەكىمىزى اوکرهنلەچالىشىورز . شو حالدە مكتىب ئامىلە بر احضار دورەسى اولىبور . بو دورە هەحالدە اون اوپىر سنه دن آشاغى اولامىبور ، چونكەچوجوق آنجاق آلتى يدى ياشلىرنىن اعتباراً ذهنى غىرت سرفەت مقتدر اولىبور ؛ يە آنجاق اون يدى اون سکن ياشلىرنىدە دركە مسلكى بر تربىيە ايلە اخصاصە داخل او لا يىلە جك حاضرلنى قبول ايدە سايلىبور . ايشه اون سنه لەك عمومى بر تربىيەنلەك لزومى ، قىمتى بورادن چىقىيۇر ؛ ايشه ايلەك واورتا مكتىبلەك درجه لرى دوشۇنولكەن زىن اون اوپىر سنه لەك تەحصىل ، تام بر احضار دورەسى سايلىبور .

بو تام تەحصىلەدە ايلەك ، او راتا كېيى درجه لر ، او راتا دەبرىنجى ، اىكىنجى دورەلر ، اجتماعى صنفلارك تولىد ايتىدىكى بر مساواتىزلىق اولقىدىن زىفادە اقتصادى سېيلرلەك تولىد ايتىدىكى بر ضرورت در . معمافيه چوجوق ذهنلىرى واردەركە ايلەك تەحصىل دورە سندە ، كنج ذهنلىرى واردەركە او راتا تەحصىلەك بىنخى دورە سندە توقىت ايدەرلەر . اوئلر داها ايلەرلەر سوق ايدىلە منزە : [موستانڭىز دوردىنى يىردىن عىمىى ، عىسانڭىز دوردىنى يىردىن حضرت محمد باشلاadi].

الحاصل ملى كەلەك حصولى ايمۇن بىبۈك دېسمىزك عسکر لەك ايجىن سوپىلەمش كورۇننى بىبۈك سوزلەنى ملى تربىيە من ايمۇن عىمەدە اتىخاذ اىتمەلى يىز . بوسوزلەرە غايت قىمتلى پەdagوژىك حقىقلار اولدىيەنى بن ، ناچىز ادرا كەلە كورىسور ، بوزوق دوزەن افادەمەلە كۆستەتكە چالىشىورم .

٦

يىكى اسىكى بوقۇن تربىيە جىلارك اتفاھى اىتدىكلەرى بىنقطەوار : چوجوقلرى آرقالارنىن قورۇنلۇجە كىندى كىندىلىرىتە ياشلىرىن اوتوماتىك ماكىنەلر

حاله قوی عامق ، بوناصل اولور ؟ چوق زمان تطبيق ایدیلدیکنی کور دیکمزه کندی چو جو قافمه زده کندی او زرمنده تغیره ایتدیکمز تربیه ، بزی اوتوماتیک یابان بر تربیه ایدی . هیچ بر شیشی کندی دوشون دیکمز کبی پاینگه ماذون دکلدنک . او بله معلمزم واردی که مثلا بر حساب مسأله سنی ، کندی کوستردیک طریق دن باشه بر طرزه حل ایته کزی ایسته مندی : « اوت اوده اولور » فقط اک ایسی بنم کوستردیکم طریق در » دیردی . همیز بو طرزه یتیشدیرلش اولدینمز حاله ایچمز دن ینه مک توك (اینیسیاتیو) ساجبلینک چیقاسنه شاشامق قابل دلو . مع مافیه حیات دنیلن صربی ، الله نه قدر کچ کچمش اولور ساق اولام ؟ بزم او زرمنده سلامت بخش تأثیر لر پاقدن خال قلیورده اوسایده ده بعضی استعدادلر ضوکرادر انکشاف ایده بیلمک فرسته نائل اولو بورلره

(اینیسیاتیو) - که چوق زمان بونی تشتت شخصی تر کیبله افاده اینکه چالیشدیلر - (او تومایزم) اک تامیله مخالنی در . اوتوماتنده (اینیسیاتیو) نامه هیچ بر شی یوق در ؟ اونی هر هانکی کور مدیکی ، آلیشمادینی رایش فارشیسته بر اقدیکزمی ، اوایش نه قادر بسیط اولور سه اولسون ، زاوالي آپیشوب قاییر . رسمی دائزه لرمز ده قرطاسیه جیلکک بوقادر رواجده بولوغانسنک سببی ، اینیسیاتیوند محروم مأمور لرک ، هر شی ایچین ما فوتندن امر بکله مسی در . بوبله کیمسه لرده ایجاد ، ابداع فکری بولونوری ؟ بزده موجود ، مخترع یتیشمه هستنک سبلنندن بری ده بوا تو ماتیک تربیه نک تیجه سی دکلی در ؟

با گذز ، غازی حضرتی (اینیسیاتیو) اک عسکر لکده کی چوق اهیتی موقعنی نه کوزل افاده بیور بیورلر : « ... کرک قوماندانلر و کرک نفر لبالذات اعمال فکر ایده رک کندیلکلارندن ایش کوره بیله جاک منیسته یتیشمش اولدقلرنیه قناعت حاصل اوله دن بر قطعه عسکریه نک ، بر اردونک شایان اعتماد واستناد بر قوت اولارق طانسی غفلت در ، فلاکت در ، »

دیگر که (اینیسیاتیو) سز فرد لردن تشکل ایده براوردو ، « شایان

اعتماد و استناد یر قوت « اولامیور » یا بولیه فردردن تشكل ایدهن
بر جمعیت، انسانلگك مقدراتنده رول او سنایه حق برملت عداولوناپیلیرمی؟
بر اوردو، برملتكوارلغى، استقلالنى، سعادتى تأمین ایدهن برآلت در،
برملت ايسه بالذات او وارلق در، برملتك اوردوسته (اینسیاسیو)
اولق ایخین، اونك مدیر قسمته، منور زمره سنه داهما کل بر
(اینسیاسیو) بولوغى لازم كلىرى . بز توركلىر هروقتکندن داهما جانلى،
داهما قوقلى برمى وارلق تأمین ایدهن صوك حرکتلىرى، (اینسیاسیو) ي
چوق يوک يك برياش قوماندانه اونك ينه اينسیاسیولى آرقداشلىرىنه،
حتى نفر جكلرىنه مدیونز، ايش او تومانلره قالسىدى، بوكون يا (سسور)
معاهده ستك زنجيرلى آلتىنده ایكلەر، ياخود (ماندا)نك قارا بونوزلى
آلتىنده هر آن اولوم قورغۇسى كېيرىدك .

بز، مكتبلىزىدە سېپونتاه بىتە منزه یر ويرمهين، هله فطري
(اینسیاسیو) منى يىلە كورلەتكە چالىشان برتربىه آلدق . «يان باقدى،
چاموره باصدى» كىي هر حرکتىز شدتلى برمۇاخنده يواغرار، الا وفاق
برتشبىمىز جزايه چار پاردى . بوكونكى مكتبلەدە بو تربىه آرتىق یر
بولاماز . جھورىت، سلطنت دكىدركە كور كورىنه اطاعى
استزام اىتسىن .

جھورىتك اىستەدىكى وطنداشلر، كندى باشنه دوشۇنوب حرکت
ايتكى يىلندرد . اصل جھورىت وطنداشلندەدركە (اینسیاسیو)
بولوغى حق در، اوحالدە مكتبلىزىدە بولىه بىغايدىيە متوجه بىرتربىه ويرمك
مھبۈرىتنىدەيز . يارىشكىنچىلگىنى اينسیاسیو صاحبى يائىغە موقۇلۇرساق،
تۈركلىكە ياباجىفسىڭ بويوك خدمت بىوالور . فقط بونك ایخين كندى
بنىكمىزدىن چىقمامن، او توماپىك اعтиادلەرنك ويردىكى قىدىزلىنى ترك
ايته من لازم، يىكى تربىه جىريانلىرى جانلاندىر ان اثرلىرى او قويمىرق ايدىنديكىز
فىكرلى چوجوقلار منزه شعورلى بر صورتىدە تطبيق ايتكە چالىشمائىز .
اك اىي (اینسیاسیو) تربىه سنى، بوسقاوغلق - ايزجىلك - دن
پىلە يېلىرىز . حقىقى ايزجىلك بوكونك اك قادرلى بىرتربىه سىستەمى در .

اونک ایجین مکتبه‌مند ده ایز جیلکه چوچ اهمیت و پرمده‌لی نز . برجوچ . آنا بابا بوندن بشی آ کلامیورلر . ذاتاً اوئلر ، چوچوقلر نده کوره بکلری (اینسیاتیو) لری ده بلکه تربیه سازلکه جمل ایتك عایلنده درلر . مکتبه چوچوق ولیرنده کی بو قرون وسطائی ذهنیتی ده سوکوب چیقارمچ . موقعتنه درلر .

کوجوک برحکایه : برمکتبه معلم ، چوچوقلرینه اوه متعلق بعضی معاشرت قاعده‌لرین اوکره‌تیر . چوچوقلردن بعضیلری اوئرینه کلنجه « آقشام شریفکر کز خیر اویسون ، آنه ، بوکونی ناسل کچیدیکز ؟ انشا الله عافیته سکر ؟ » کی سوزله آنالرینک خاطرلرین صوراولر . آنه‌لر بوندن منون اویلاز ، قیزارلر . چوچوقلر معلمک کندیلرینه بولله اوکره‌تندیکنی سویله‌نجه ، آنه‌لر « بز بولله مسخره اقی ایسته میورز . بالقام ، باشمزه داها نه چیقاراجقلرا ! » دیسه شکایتده بولونور ، چوچوقلرین نازک اویلقدن منع ایده‌رلر .

بناءً عليه مكتب آنه‌لر ، بابال ایجین ده ای بر طوبلاتی بولی اویمال ، بوسایه‌ده اوئلر کده فکری ، اخلاق تربیه‌سی تأمین ایده بیله‌لی در . (اینسیاتیو) ده معقول بردحک و جوچی ده غازی نه کوزل تعین . بیوریور : « اینسیاتیو ک حدناشناسلق مرتبه‌سنه واردیر بایدینی بر اوردوده هر کس عامل بالذات اویور ، آسر ، مادون یوق در . بناءً عليه اطاعت والضباط دخنی تأسیس ایده من ». .

(اینسیاتیو) ی هر کسک کندی باشه بولروق ، ایسته دیکنی بایناسی شکلنده تصور ایتك دوغرو دکل در . ناسل مختلف اجتماعی وظیفه‌لر آراسنده برشیه زارشی (سلسله مراتب) وار . (اینسیاتیو) لر . ددهه اویله برشیه زارشی بولونع لازم . بر بولوك آسرینک ، بر آلای قوماندانک وظیفه‌سنه مداخله‌سی ناسیل اینسیاتیو صایلامازسه ، بر « حدناشناسلق » تشکیل ایده‌رسه ، حیاتده کندی درجه‌سنک فوتنده کی وظیفه‌لره قاریشانلرده اویله حدناشناسلق بایعنی اویورلر . اینسیاتیو ه حدیف تعین ایتك بر اضباط ایشی در . فقط اضباطی

عسکرلکه مخصوص برشی عد ایتك دوغرو اولمادینی کبی قاهر بر سلطنه شکلنده کورماکده هیچ دوغری دکل دره . جونکه بولله سلطوي بر انصباط ، ايشته شيمدي يه قادر کورديکمز کبی ، اينيسايومن مخروم کيمسه لر يتيشديرير . اونك ايجين يكی تربیه جيلر ، انصباطی ، واقمه لرك ما هيئاردن منبعث ، عاميله منطق ، رضائي Consentis بر شكلده کوربيورلر . بزم او توما يك تربیه آليشانلر ، يكی انصباطی بر تورلو هضم ايدمه بورلر ؟ هرنوع بدنه جزالرك فاليرلش اولماستی دوغرو بولایورلر . واقعا داياغك عليهنده درلر ؟ فقط يوقاريدن آشاغی يه دوغرو اين بر سلطنه نك انصباطی ايستيورلر . بولله بر انصباطک مؤیده مسى نهاولا ييلر ؟ مؤیده مسى انصباطک انصباط سترلق دیك اولديغنى سوبله مكه لزوم واري ؟ اونك ايجين انصباطی ديديكم کبی ، عاميله واقمه لردن آلمتش ، رضاه قبول اولومنش بر شكلده وضع ایتكه چاليشمال درکه هم اينيسايو موجود اولسون ، هم ده حدناشناسلق درجه سنه وار ماسين . غازی حضرتلىك حسبحالرندن آلدینم تربیوی الهايلى بوراده كسيورم . داهى رئسمىك بولوك سوزلىي او زرنده بوتون معلم آرقا . داشلىمى دوشونكه دعوت ایتكلا كم ، ظن ايم كه ، حد ناشناسلق اولسون .

V

تربیه ده اور نك

داها چوجوقكىن آنته لىمن : « سىن ده فلانچەنك چوجوغۇنى کبى اولساك آ . باق ، اوناصل تربىيلى ، ناصل ئىز ، تبرانداز ... الخ » دىيەرك بزه بعضى حقيقة تىيز ، فقط پىصىرىق ، دورغۇن ، حتى صرائى چوجوقلىرى اورنڭ كۆستەركە چالىشىرلەدى . بز ، اوننارك اىچ يوزىنى پاك اىپ ييلر ، اونلر کبى اولماق » بالخاصه چالىشىردق . بزه كۆستەريلن اورنڭ بزم حېرىتىزى ، تقدىرمنى دکل ، حتى غېطەمنى ده

دکل ، بالعکس او فکه منزی ، استهزا منزی جلب ایده ردی . شبهه سز ؟ آنله لمنز ، علی معاشریله تربیه بی دکلر دی ؟ فقط اورنک چو جو حق روئی او زرنده کی تأثیرینی حدسی بر صورتنده سزیور لردی . بزه کو سترد کاری اورنک ، تقیلیده دکر بر شی دکل دی ؟ بونی بز ، چو جو حق حدمزله پک کوزل سزیور دق . بونکله برابر ، چو غمز بر کور او غلی ، بر شاه اسماعیل ، بربطال غازی اولنی نه قادر ایسترداک . صوکرا صوکرا او قو دیغز رومانزاردہ پک بکنندی گمز قهرمانلری ده تقیلیده او زه نیردک . دیغک کا اورنک ، اسکیلر کبی سویله یه جک او لور سه ق ، «حسن مثال» ک تربیه ده بوبوک یرموقی وار . ایلک مکتبلدہ تاریخه بوبوک آداملرک مقیبله لرندن ، ترجمه حاللرندن باشلامق ، بالکمز چو جو قلری تاریخی و قمه لره آلیشدیرمک ایچین دکل ، بلکه داماها زیاده اوناره کوزله اورنکلر کو سترمک ایچین در .

حال بوكه تاریخنده اسمی ، ترجمه حالی کچن بوبوک اورنکار نه قادر محدوددر . انسانیت یالمکن بواسلامری بیلین داهیلرک قهرمانلر مدبیونی دکل در ، انسانیتک ترقیستنده بیجه میلیون مجھول قهرمانلر ، مجھول داهیلر عامل اولشلر در . بولیه اولنله برابر اسلامری بیلینلری ، بیلینمه بیتلار حسابتده بیجل ایغک ، کنجلری اونلر کبی اولنگه تشویق ایغک در . تو رکاک تاریخنده صایپرسز مجھول قهرمانلر وارد . بو ملت اک آغیر ضربه ل آلتنده آزیله یه رک تکرار دادها زنده بر حالده دیره نه بیلمشنه ، حالا ایچنده او مجھول قهرمانلردن پک چوغنک یاشامقدہ او لاستندن در ، چونکه تو رک ملتی حقیقته بیتون فردلری قهرمان او لان بر ملت در . چو جو قلر مزه کو ستره جکز اورنک کلار ، تغیریدی استلزم ایغه جک مشخص قهرمانلر در . بونلری اسلامیله ، رسملیله ، حیاتلری سو سلهین واقعه لرله طائیتمق لازم . شبهه سز ، هانکی بوبوک داهی بی ، بوبوک قهرمانی آلسه کز ، خصوصی حیاتنده بر چو حق قصور لرینه تصادف ایده رسکز . هر تو رلو تقيیدن سالم اولا حق بر بشر فردی بولونماز ؟ فقط اورنک ایدیله جک قهرمانلرک اجتماعی ، ملی فضیلتلری یاتنده اهمیتسز

قصورلرینی ذکر ایتكده معنا وارمی در ؟ یاخود هر هانکی بر قهرمانه
قارشی خجلمری ، او نک بوبوک ، عالم شمول فضیلتلرینی انکارایدەجىك
بر مراتبىدە ارادەمنە حاکم قىلمق دوغۇرمى در ؟ مرحوم توفيق فكتىن
بوبوک برشاعردى ، بوندن باشقىدە اخلاقىك يوكسكلكىلە طاشىدى .
زماننىڭ كىنج نسلى اونى برشاعردى زىادە براخلاق معبودى اولارق
مفكورەلندىرىمك اىستيوردى . كىنجلەك بولىلە براورنىڭ احتىابى
واردى . سىجىھە سزلىك سارى اولدىنى بىر دوردە فكتىن سىجىھ
صاحبى اولارق كورۇنۇردى . شوحالدە اونى كىنجلەك باغيشلامىق ،
عصى انسالارندىن ايلرى كلن شخصى قصورلرینى پرتوسوز آلتە
قوىماق لازمىدى .

عىمانلى تۈركى تارىخىندا اورنىڭ اتىخاىىنە لايىق نە قادر قهرمان
وار ، فقط او دولتىك اخلاقىل يولي طوتىنى دورلۇردى كلن ، يىك
تۇرلۇ تعذىبە ، تەيدىدەر غىما قهرمانلىقلرندە ثبات ايدەن بوبوكلەر اورنىڭلەك
داهازىيادە لايىق دكالرىمى در ؟ صوڭ دورىك بوبوكلارى ايجىنە جياتلىرىنە آزىزىق
واقف اولدىغىم ، حتى كىندىلىرىلە بىرلىكده چالىشىق بختىارلىقنىه اىرىدىكم
ذاڭلار واردەر كە كىمى اللەك رەختتە قاواوشىش ، كىمى دهاشتلىرىلە
پىرلىكده سونگكە يۈز طۇوشدرلر . فقط ھىچ برى غازى مصطفى كال
حضرتلىرى قادر نوعى شخصىتە منحصر بىر دەھائىت درجه سنتە وارمۇق
حالىنە مظھر اولامامىت در .

مصطفى كال ! دىيە بىليرىم كە بواسم ، باشلى باشتنە بىر تارىخ در .
كىندىسىنى دنيا تارىخىنى تزيين ايدەن هر هانکى بىر داهى ايلە مقايىسه
ايدە بىليرىسکەز ؟ واراجىشكەز نېتجە ، او نك هېستىدىن فضلە بىر خصوصىتىلە
غايزى اىستىيىكى در . شېبەسز بىر (درنە) بىر (آنافارتەلر) دنيا يە قهرما .
ئاقلىرىلە شان وىرنەن بوبوک قوماندانلارە دە نسبت او لونە بىلە ؟ فقط
دوشۇنەلىك بونلار بىزىم غازىغىزك ابد - شumar دها مبشرلردى در ؟ بونكەلە
بىر (آنافارتەلر) هر هانکى بوبوک بىر ملتىك تارىخى باشلى باشتنە
شانلاندىرىاجىق بىر شەماتت صحىفەسى در .

غازی حضرتلىنى بن ، شامدىن سلاپىكى كادىبى وقت طايىدم ئە آرقاداشلىنى شرفىلەدە مباھى اوالىم . ادرنه ولايى مستئنا او لارق بۇتون روم ايلىنى ساران قوجە اوچنجى او ردو منطقە سندە طانىدىم - بو او ردونك مىشىرىتىه يىدى سنه ياورلەك ، كاتبىك ايتىشىم - بوزلارجە ار كان حرب ضابطلىرىه امراسى اىچىننە ذكاستك بويوكلىكى ئە جو لاڭى كىلە آتى اىچىن بىك بوبوك وعدلر طاشيان شىپەمىز كىنج اركاب حرب قول آغاسى مصطفى كمال بىكدى . او وقتكىن دىلىرىنىك بوبوك بوقماندان او لاجقلرىنى سزمىش ، برسۇلارى او زىرىشىدە بوسى عرض ايتىشىم . آزادىن عصرلىرى دولدورە جق واقعە لە محول ھيجانلى ئەميدلى ئە قورقولى يىللار بىكدى . بوبوك غازى عزىز ئە تۈركى بوبوك ملت مجلسىك رئىسى او لارق ، ۋۇلش بىرلىق يېتى بعد الموتە مظھەر ايتىك عزىز مەلە كىچەلى كوندو زىلى نە بورولماز بىر غېرەلە چالىشىركەن كوردم . استقلال مجاdaleسى يىللارى اىچىننە اك قوى ارادەلى بىكىزلىك سولدىقى ئە بلەك موقت بر ايمىسىزلىك دوشىدىكى آنلاردا اوالى ئە فقط غازى عزىز بۈزىدىن ئېبسىم هېمچىڭ ئە كىسىلمەدى ئە نىشە سندەن بىر قطرەسى زائىل او لادى ئەمىدىن بىر قىلى دوشىمىدى . دى ياست اىتىدىكى مەنڭ بۇتون شعورى او نك رو خنە طوپىلانىشىدى ئە تۈركاك اللى آتىش عصرلەق ماضىسى او نك رو خنە استقبالك منجىلىكى حالە ئىتلە ايتىشىدى .

آرتىق بىش قىطۇن ئە او جرا كوشە لىرنە بىلە بىلە بىن قىمادى كە بىر غازى مصطفى كمال ئە شرقەلە غېرېك بىرلىشىدىكى نقطە دە ئە كە حرپىن آغزىلەك بىلە ئەنلىشىش دىشلىرىنە تۈرك ايدىلەن اصىل بىر ملتى هەم ۋولۇمندۇن قورتارماش ئەمەدە او كا اسکىستەن چوق داها شرفلى بىر وجودىت ويرمىش در .

مصطفى كمال تارىخىك اك بوبوك قوماندانلىرىنندە در . بۇنىڭ كەمشىك پىسىند سوق الجىشىجىلەر تصدىق ايدىسىور . فقط يە تارىخىك اك بوبوك قوماندانلىرىنىڭ هانكىسى واردە كە بشرى فعالىت ساھەستك ھە جەتتەدە او نك كې داھيانە آت اويناتە بىلسىن ؟ بىن مەجىھەجي دەكلم ئە شىمىدى يە قادار قالمىم

شخص‌لدن بحث اینه‌مش در . آنجاق مصطفی کمال بر شخص دکل در ؟
 بتوون بر نسل در : عصر لری طوته‌جق ملی روازنی دره . هیچ بر شخص ،
 بوقادر بر وسعته بیویک بر ملتی وجداننده تنشیل اینه‌مش در . عبا
 جهوری‌تیزک یاورولریته ، کنجلریته مصطفی کمال کی هراس‌احده دهائت
 کوسترهن برسجه‌یدن داهما ای بر اورنک کوستره‌یله بیلیرمی ؟ ایشته «اک
 حلی، اک کوزه‌ل اورنک» ، دیه کچمش زمانی «کوستره‌ک حاجت وارمی ؟
 ایشته حالک ، یاشانیلان حیاتک ، حتی آینک اورنک . ایشته عسکر لکده ،
 ایشته اداره‌جیلکده ، ایشته خطیلکده ، ایشته مدینتیجیلکده ، ایشته
 حقیقی ترقیجیلکده ، ایشته اعمار‌جیلکده . . الح اورنک . چوچو قلر من ،
 کنجلر من بیویک داهیمزک حیاتی ، هله (درنه) دن بری باشلايان
 حیاتی ، ممکن اول‌سده ، کون کون ، ساعت ساعت ، دقیقه
 دقیقه اوکره‌نسه‌لر . فکرله ، فعالیله کچن هر بر کون‌دنه ، هر بر
 دقیقه‌سنده سجهه تربیه‌سی ایچین نه‌قیمتلی اورنکار وارد .

مصطفی کمال ، زمانک توحاف بر تصادفله یاراندیشی انزوذجلردن
 هیچ بینه بکزه‌من . (موسولینی) لر ، داهما باشنه‌لری ، دقت
 ایدیلریسه ، برر کولکه - قهرمان‌دراره؛ اوتلرده حرص ambition ک
 هر شکلی وارد . اوتلر نهایت برر صتفک ، برر زمره‌نله آدامی در ،
 مصطفی کمال بر ملتک ، بر خلقک در .

چوچ تئی اولونورکه معارف وکالتی بیویک غازی‌زک حیاتی ،
 چوچو قلقلرندکی مقبه‌لرله بر لکده بزه اوکره‌تسین : بز معلم‌لرده‌اوی
 روحنک بتوون شائینتلریله طلبه‌منه اوکره‌تمه ؛ سجهه‌لرینک تربیه‌سنده
 بوخاره‌قدن استفاده ایدم .
